

Nekoliko ekoloških problema u Zrenjaninu čini taj grad potencijalnom ekološkom bombom. Naime stanovnici ovog grada godinama imaju problem sa zagađenjem vazduha i vode a kineska fabrika guma samo je doprinela ovim problemima.

Dok Zrenjaninci protestima i građanskim aktivizmom pokušavaju da reše problem vazduha i vode, nakon što ih država godinama ignoriše, nova potencijalna ekološka kriza ih tek očekuje. Na teritoriji grada Zrenjanina, kineska kompanija "Linglong" je u martu 2019. već otpočela izgradnja fabrike automobilskih guma i to bez ikakve studije o njenom uticaju na životnu sredinu.

"Sama činjenica da se fabrika gradi na svega dva kilometra od zaštićenog područja, odnosno rezervata prirode Carska bara, je već na početku bila zabrinjavajuća. Na pitanja zašto se građevinske dozvole izdaju bez studije o uticaju na životnu sredinu odgovarano je da se realizacija projekta kompanije "Linglong" sastoji se iz više faza, pa trenutno takva studija nije potrebna", kaže Gojkan Stojinović, napominjući da je studija napokon urađena, ali da je malo verovatno da će investicija i izgradnja biti prekinuta, bez obzira na njen sadržaj.

"Studija je tek nedavno urađena i za 4. septembar je najavljena javna rasprava na tu temu. Međutim, bojim se da nam je ishod već svima očekivan i poznat", kaže Stojinović. Sve i da proizvodnja guma bude vršena po najvišim ekološkim standardima, Zrenjaninci strahuju i od posrednog zagađenja, odnosno transporta.

"Planirana je godišnja proizvodnja od 13, 62 miliona guma godišnje. Da bi se one distribuirale, prostom matematikom se dolazi do računice da je za to potrebno 250 kamiona dnevno koji će samo tokom jednog dana proizvesti 35 tona ugljen - dioksida", kaže Stojinović, napominjući da je već ovim sasvim izvesno koliko će "najveća investicija na severu Srbije" uticati na životnu sredinu, ali i zdravlje njegovih sugrađana. Istu brigu imaju i stanovnici obližnjeg sela Lukićevo, s obzirom da se fabrika guma zida u neposrednoj blizini. Specijalista za disajna oboljenja dece, doktor Tomislav Stevanović iz Lukićeva, strahuje kako će ona uticati na zdravlje njegovih sugrađana.

"Kako će to da bude, pitanje je, ali posle svega ovoga što nam političari priređuju ovih petnaestak godina, plašimo se da će i tu biti problema i da ćemo biti još više biti nemoćni da išta učinimo. Imaćemo sigurno pogoršanje zdravstvenog stanja ne samo zbog Linglonga, već zbog prometa teretnog saobraćaja koji će uslediti", kaže Stevanović, koji već godinama unazad sa svojim sugrađanima već vodi bitku sa još jednom lokalnom fabrikom. Na obodu sela već osam godina nalazi se fabrika etil alkohola "Vinex etil", iz koje Lukićevo preplavljuju takođe veoma neprijatni mirisi.

Ista firma je ranije poslovala u selu Kostojevići u opštini Bajina Bašta, ali joj je 2012. godine inspekcija zabranila rad upravo zbog protesta građana protiv smrada, al ii velikog pomora

ribe u oklonim rečicama i ribnjacima, jer je Vineks neprerađene otpadne vode ispuštao direktno u vodotokove. Vlasnik je problem "rešio" tako što je firmu preselio u Lukićevo. Od tada, meštani sun a razne načine pokušavali da skrenu pažnju institucijama na neprijatne mirise koje ih "dave", ali bez ikakvog rezultata.

"Imamo bezbroj pisanih dokumenata u kojima se obraćamo institucijama na svim nivoima. Oni su kao izlazili na teren, ali ništa se nije promenilo. Ja mnoge te ljude znam iz Gradske uprave, inspekcije i dalje. Znamo se odlično, ali treba da ih je sramota za ovo što prepuštaju nama očajnicima da radimo njihov posao za koji su plaćeni", kaže za Nova.rs doktor Stevanović, najavljujući da meštani već pripremaju dokumentaciju za privatnu tužbu protiv Vinexa.

"Angažovaćemo advokata i idemo na privatnu tužbu. Vineks će morati da plati ogromne odštete svima koji su godinama žrtve njihovog poslovanja", kaže Stevanović. Mada je vlasnik i direktor Vinex svojevremeno izjavio za lokalni portal Zrenjanin "da isparenja i miris iz naše fabrike mogu da naude ljudima, ja sigurno ne bih pet dana u nedelji bio u Lukićevu, ne bi celog leta moj sin bio ovde sa mnom", Stevanović tvrdi drugačije.

"Dovoljno je da moji bolesnici samo osete ovaj miris i da im se stanje pogorša. Govorim o astmi, kardiovaskularnim bolestima, autoimunim bolestima i... Svi oni maju problem sa tim smradom i fizički im se pogoršava stanje. Ova vrsta zagađenja deluje na ceo spektar zdravstvenih tegoba", kaže doktor, ističući da je SZO "subjektivan osećaj" neprijatnih mirisa već odavno svrstao kao relevantan podatak prilikom utvrđivanja stepena zagađenja.

On je istakao da su neprijatni mirisi u Lukićevu, nakon što je Vinex nedavno pokrenuo bioenerganu znatno ređi, ali da ih to neće sprečiti u nameri da traže odštetu. Drugi razlog je i briga meštana gde se i na koji način odlažu otpadne vode iz pogona, kao i briga da će zagađena voda podzemnim putem dospeti do izvorišta iz kog se Lukićevo snabdeva vodom, a koje je svega 50 metara udaljeno od te fabrike.

Problem sa otpadnim vodama Zrenjanici imaju i u Aleksandrovačkom kanalu. u kom je voda toliko zagađena da se, prema Zavodu za javno zdravlje "ne može koristiti ni za jednu namenu".

U njega se ispuštaju sve otpadne vode iz industrije, uključujući i kafileriju, ali i kanalizacija. Pored smrada i obrušavanja zemljišta u privatnom vlasništvu, voda iz kanala uliva se direktno u reku Begej, a s obzirom da Zrenjanin još uvek nema centralni prečišćać voda, gradska reka je praktično postala otvoreni kanalizacioni sistem.

Izvor: nova.rs

Zagađeni vazduh i voda pretvaraju srpski grad Zrejanin u ekološku bombu